

Бокоплідні горіхи

Л.С.Шугіна

Селекція 1977-2018

ФОТО: Гроздевидные или виноградные плодовые ореховые кисти на дереве в Таджикистане

орех в Ферганских лесах

В Фергане найдено А. Ф. Зарубиным (1949) морозостойкое дерево грецкого ореха (возраст 40 лет, диаметр ствола 26 см, выс. 7 м, диаметр кроны 9 м) протогиничное и самофертильное, дающее урожай до 40 кг, образующее из боковых почек большие кистевидные соцветия (до 40 см дл.), 6—8 колосьев которого, до 15 см дл. каждое, несут в нижней части свыше 10 пестичных и в верхней — множество тычиночных цветков;

**"Деревья и кустарники СССР" с.236,
За р-й С.Я. Соколова**

Згідно опису співробітників Бостанликського філіалу гірського садівництва (Акімов М.С.), там "Ідеал" давав урожай майже щорічно. Періодичності в плодоношенні не спостерігали, хороший урожай дерева давали з 6-7 року, а починали плодоносити ці горіхи з 2-3 року. Дорослі горіхи були висотою 8-10 м, в урожайні роки давали 60 кг/дерева."

Колгоспник Орипов знайшов і розмножив ці форми, а Калмиков та інші горіховоди провели перший відбір на якість та розмір плодів

Л.Шугін отримав насіння "Ідеалу" та "Узбецький Швидкоплідний" від С.Калмикова (Ташкентська обл., м.Газалкент, 1970 рр.). Також дістав адреси садоводів, які вирощували ці горіхи в:

1. Газалкенті (горіховоди Калмиков, Акімов)
2. Талди-Кургані, с.Баскунчі (вчений Магеря)
3. Ташкенті (лісівник Саримсаков).

Хотів придбати у самого Орипова "Скороплідний" - але Калмиков застеріг, що у першовідкривача "Ідеалу" дерево дає дрібні плоди.

Баскунганский скороплодный
повышенной морозостойкости
грецкий орех, начинающий
плодоносить со второго года
после посева семян.

489049, с. Баскунчи, Талды-Курганская
обл. Магера Леонид Васильевич

Владимир
Иванович
Магера
28.11.88

**Сіянці горіха
Ідеал/Узбецький
швидкоплідний
НЕ ВСТИГАЛИ ВИЗРІТИ,
пагони були НЕ
ПІДГОТОВЛЕНІ до ЗИМИ.**

**Так як ці форми походили
із ПОСУШЛИВОГО регіону
(ФЕРГАНСЬКА долина,
влітку сильна спека),
в Харкові вони вражалися
МАРСОНІЄЮ.**

Польща

Білорусь

Україна

Румунія

Болгарія

Туреччина

Грузія

Азербайджан

Туркменістан

Таджикістан

Ташкент

Узбекистан

Афганістан

Пакистан

Саудівська Аравія

Об'єднані Арабські Емірати

Ерitreя

Ємен

Ефіопія

Джибуті

Аденська затока

Оман

Красноярськ

Новосибірськ

Баскунчі

Астана

Казахстан

Монголія

Сіньцзян-Уйгурський автономний район

Пустеля Сіньцзян

Китай

Єгипет

Ліван

Сирія

Ірак

Ізраїль

Йорданія

Іран

Мекка

Червоне море

Персидська затока

Афганістан

Нью-Делі
New Delhi

Непал

Бутан

Бангладеш

М'янма (Бірма)

Мумбаї
Mumbai

Бенгалуру
Bengaluru

Бенгальська затока

Андаманське море

Як акліматизувати

Ідеал?

5 років Л.Шугін випробовував сіянці із узбецького насіння .

Допоміг **МОРОЗНИЙ** 1986 р.: селекціонер виявив місцеву морозостійку форму горіхів з **УРОЖАЄМ**, тоді як більшість високорослих були без врожаю.

Форму назвав **ПИРЯТИНСЬКИМ** горіхом. Порадувало, що він стійкий до марсонії. А Низькорослість знахідки - це бонус для селекціонера Шугіна за

стовбури.

**Плоди дає з 4-го року. Середньо-пізніє цвітіння
весною.**

**Л.Шугін вирішив: найліпше - сіянці Ідеала
ОПИЛИТИ пилком Пирятинського. Коли
насіння отриманих гібридів висіяв,
отримав 1-ше покоління
БОКОПЛІДНИХ горіхів ВЛАСНОЇ СЕЛЕКЦІЇ.**

**Щоб вони швидше росли і мали потужніший
корінь, більшість дерев 1-го покоління перевів на
підщепи.**

Перші горіхи, вирощені опиленням теплолюбного сіянця С.С. Калмикова пилком місцевих швидкоплідних низькорослих форм (1986-1988 рр.)